EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 11.12.2018
COM(2018) 845 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU IN SVETU

Sedemnajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije

I. UVOD

To je sedemnajsto poročilo o nadaljnjem napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije. Zajema najnovejše dogodke na področju dveh glavnih stebrov: boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu in sredstvom, ki se uporabljajo v ta namen, ter krepitve naše zaščite in odpornosti proti tem grožnjam. Evropski parlament in Svet sta v zadnjih mesecih dosegla znaten napredek pri več zakonodajnih prednostnih nalogah, vendar pa pri številnih pomembnih prednostnih dokumentih politični dogovor še ni bil dosežen in so potrebna nadaljnja prizadevanja sozakonodajalcev. Zaradi prihodnjih volitev v Evropski parlament, ki bodo potekale maja 2019, je treba čim prej doseči rezultate pri prednostnih predlogih Komisije za dokončanje varnostne unije, ki so še v obravnavi, k čemur je pozval predsednik Jean-Claude Juncker v govoru o stanju v Uniji 2018.

Voditelji EU so na zasedanju Evropskega sveta[1] 18. oktobra 2018 znova potrdili svojo zavezanost krepitvi notranje varnosti Unije, pri čemer so priznali, da je bil z boljšim sodelovanjem, konkretnimi ukrepi na terenu in sprejetjem več pravnih aktov v zadnjih letih dosežen resničen napredek pri krepitvi notranje varnosti. Na podlagi tega je Evropski svet pozval k napredku pri predlogih Komisije v obravnavi za preprečevanje kibernetskih napadov, odzivanje nanje in odvračanje od njih, preprečevanje razširjanja terorističnih spletnih vsebin, zagotavljanje hitrega in učinkovitega čezmejnega dostopa do elektronskih dokazov, olajšanje dostopa do finančnih informacij ter izboljšanje interoperabilnosti informacijskih sistemov in podatkovnih zbirk. V tem poročilu je predstavljeno trenutno stanje pogajanj o teh pomembnih pobudah, pri čemer sta sozakonodajalca pozvana, naj si prizadevata za njihovo hitro sprejetje (glej tudi seznam vseh pobud na področju varnostne unije v Prilogi I). Evropski svet je pozval tudi k preučitvi pobude Komisije za razširitev pristojnosti Evropskega javnega tožilstva na čezmejna teroristična kazniva dejanja, za Komisijo pa je pomembno, da preuči prednosti tega pristopa. Poleg tega so voditelji držav ali vlad poudarili pomen zaščite demokratičnih sistemov Unije in boja proti dezinformacijam glede na to, da se bližajo evropske volitve. Na naslednjem zasedanju Evropskega sveta 13. in 14. decembra 2018 bo obravnavana tudi širitev dezinformacijskih kampanj kot perečega izziva za demokratične sisteme, ki zahteva nujno ukrepanje, zlasti za zagotovitev svobodnih in poštenih evropskih in nacionalnih volitev. Tako je v tem poročilu upoštevan napredek, dosežen pri zagotavljanju odpornosti volitev v Uniji.

Predsedniki Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije so zaščito varnosti državljanov EU v Skupni izjavi o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za leti 2018 in 2019[2] opredelili kot eno od glavnih prednostnih nalog. Vse tri institucije so se zavezale, da bodo predloge v okviru varnostne unije obravnavale kot nujne prednostne dokumente, ki jih je treba sprejeti pred koncem tekočega zakonodajnega obdobja. Delo je treba nadaljevati in nadgraditi napredek, ki je bil že dosežen v zadnjem letu, Komisija pa sozakonodajalca poziva, da okrepita prizadevanja pri pogajanjih.

Komisija z veseljem pričakuje poročilo o ugotovitvah in priporočilih posebnega odbora za terorizem, ki naj bi ga Evropski parlament sprejel 12. decembra 2018. Poročilo bo pomemben prispevek k prizadevanjem na področju boja proti terorizmu in k nadaljnjemu razvoju varnostne unije.

---

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/36796/18-euco-final-conclusions-sl.pdf.

[2] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf.

II. DOSEGANJE REZULTATOV PRI ZAKONODAJNIH PREDNOSTNIH NALOGAH

Sozakonodajalca sta v zadnjih mesecih dosegla bistven napredek pri vrsti zakonodajnih prednostnih nalog, zlasti v zvezi z okrepljenim schengenskim informacijskim sistemom, uredbo o kibernetski varnosti in negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Vendar pri številnih pomembnih prednostnih dokumentih politični dogovor še ni bil dosežen, zato si je treba še naprej prizadevati za sprejetje teh dokumentov pred volitvami v Evropski parlament (glej tudi seznam vseh pobud na področju varnostne unije v Prilogi I).

1. Trdnejši in pametnejši informacijski sistemi za upravljanje varnosti, meja in migracij

Komisija pozdravlja dober napredek, ki sta ga Evropski parlament in Svet dosegla pri zakonodajnih predlogih za zagotovitev **interoperabilnosti informacijskih sistemov EU** za upravljanje varnosti, meja in migracij[3]. S temi predlogi bi se mejnim policistom, uradnikom za priseljevanje in uradnikom organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj v državah članicah zagotovile točne in zanesljive informacije ter zmožnost odkrivanja posameznikov z več identitetami in boja proti identitetnim prevaram. Tristranska srečanja so potekala 24. oktobra 2018 ter 15. in 27. novembra 2018. Komisija sozakonodajalca v skladu s skupno izjavo poziva, naj na naslednjem tristranskem srečanju 13. decembra 2018 dosežeta politični dogovor.

Interoperabilnost informacijskih sistemov bi vključevala **vizumski informacijski sistem**. V Evropskem parlamentu in Svetu poteka delo v zvezi z zakonodajnim predlogom iz maja 2018[4], ki bo omogočil temeljitejše preverjanje preteklosti prosilcev za vizum, pomagal zapreti vrzeli v varnostnih informacijah z boljšo izmenjavo informacij med državami članicami in zagotovil popolno interoperabilnost z drugimi podatkovnimi zbirkami na ravni EU. Komisija sozakonodajalca poziva, naj čim prej sprejmeta svoja pogajalska mandata, da bi lahko v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta dosegla dogovor o tem dokumentu.

Ko bo ta dogovor dosežen, bo interoperabilnost informacijskih sistemov omogočila tudi izkoriščanje vseh koristi **okrepljenega schengenskega informacijskega sistema**, ki sta ga sozakonodajalca sprejela 28. novembra 2018[5].

Interoperabilnost bi vključevala tudi predlagano[6] razširitev **evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc** na državljane tretjih držav. Predlog predvideva vzpostavitev centralizirane podatkovne zbirke, v kateri bo mogoče hitro preveriti, ali ima katera od držav članic informacije o obsodbah državljana tretje države. Komisija sozakonodajalca poziva, naj na naslednjem tristranskem srečanju 11. decembra 2018 zaključita pogajanja o tej prednostni zakonodajni pobudi.

Interoperabilnost informacijskih sistemov bi vključevala tudi sistem Eurodac. Predlog Komisije o okrepitvi sistema **Eurodac**[7] bi razširil njegovo uporabo, tako da bi vključeval identifikacijo ne le prosilcev za azil, temveč tudi nezakonito prebivajočih državljanov tretjih

---

[3] COM(2017) 793 final z dne 12. decembra 2017, COM(2017) 794 final z dne 12. decembra 2017, COM(2018) 478 final z dne 13. junija 2018 in COM(2018) 480 final z dne 13. junija 2018.

[4] COM(2018) 302 final z dne 16. maja 2018.

[5] COM(2016) 881 final z dne 21. decembra 2016, COM(2016) 882 final z dne 21. decembra 2016, COM(2016) 883 final z dne 21. decembra 2016.

[6] COM(2017) 344 final z dne 29. junija 2017.

[7] COM(2016) 272 final z dne 4. maja 2016.

držav in oseb, ki nedovoljeno vstopijo v EU. Komisija je pred kratkim opredelila koristi sprejetja tega predloga kot enega od petih predlogov v okviru skupnega evropskega azilnega sistema, ki so blizu dogovora[8]. Te predloge bi bilo treba sprejeti pred volitvami v Evropski parlament.

Komisija za uresničitev trdnejših in pametnejših informacijskih sistemov za upravljanje varnosti, meja in migracij poziva Evropski parlament in Svet, naj:

prednostne naloge iz skupne izjave:

- do konca leta dosežeta dogovor v zvezi z zakonodajnimi predlogi o **interoperabilnosti**;
- do decembra 2018 dosežeta dogovor v zvezi z zakonodajnim predlogom o razširitvi **evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc** na državljane tretjih držav;
- pred volitvami v Evropski parlament sprejmeta zakonodajni predlog o sistemu **Eurodac**, pri katerem sta se zelo približala dogovoru;

drugo:

- čim prej sprejmeta pogajalska mandata v zvezi z zakonodajnim predlogom o okrepitvi **vizumskega informacijskega sistema**.

2. Izboljšanje varnosti z okrepljenim upravljanjem zunanjih meja

Močno in zanesljivo varovanje zunanjih meja je prvi pogoj za varnost na območju prostega gibanja brez nadzora na notranjih mejah in je skupna naloga držav članic, ki morajo zagotoviti upravljanje svojih zunanjih meja, kar je v njihovem lastnem interesu in v skupnem interesu vseh. Pri tem jim pomaga **evropska mejna in obalna straža**. Komisija je septembra 2018 v odgovor na sklepe Evropskega sveta iz junija 2018[9] predlagala[10] nadaljnjo utrditev evropske mejne in obalne straže, da bi Agencija dobila vire za zanesljivejše in stalno zagotavljanje podpore. S predlogom Komisije varovanje zunanjih meja ostaja predvsem odgovornost držav članic, vendar se Agenciji dajejo na voljo orodja, s katerimi jih bo lahko pri tem podprla, tj. stalna enota z 10 000 evropskimi mejnimi policisti. Postopna, vendar hitra vzpostavitev enote bi pomenila takojšnjo okrepitev skupne sposobnosti EU, da zavaruje zunanje meje in uspešno izvaja vrnitve iz EU.

Na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 6. decembra 2018 je bil sprejet delni splošni pristop glede vidikov vračanja in zunanje razsežnosti iz predloga Komisije. Vendar pa bo treba okrepiti prizadevanja v zvezi z vsemi vidiki predloga, da bi se januarja čim prej pridobil mandat in začela tristranske razprave z Evropskim parlamentom. V Evropskem parlamentu se pričakuje, da bo poročilo Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve sprejeto januarja 2019. Navedeni predlog je jasna prednostna naloga Evropske unije, Komisija pa Evropski parlament in Svet poziva, naj predlagano zakonodajo sprejmeta v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta.

Komisija za povečanje varnosti z okrepljenim upravljanjem zunanjih meja poziva Evropski

[8] Upravljanje vseh vidikov migracij: napredek v okviru evropske agende o migracijah (COM(2018) 798 final z dne 4. decembra 2018).

[9] https://www.consilium.europa.eu/media/35956/28-euco-final-conclusions-sl.pdf.

[10] COM(2018) 631 final z dne 12. septembra 2018.

parlament in Svet, naj:

pobuda v okviru govora o stanju v Uniji 2018:

- čim prej v celoti sprejmeta pogajalska mandata v zvezi z zakonodajnim predlogom o okrepitvi **evropske mejne in obalne straže**, da bi se zakonodaja sprejela v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta.

3. Preprečevanje radikalizacije

Pogajanja v Svetu o predlogu uredbe o **terorističnih spletnih vsebinah**, ki ga je Komisija predstavila skupaj z govorom o stanju v Uniji 2018[11], dobro napredujejo. Namen tega predloga je vzpostaviti jasen, usklajen zakonodajni okvir za preprečevanje zlorab ponudnikov storitev gostovanja za razširjanje terorističnih vsebin, obenem pa zagotoviti popolno varstvo temeljnih pravic. Predlagana uredba je odziv na nujna poziva Evropskega sveta[12] in Evropskega parlamenta[13]. Komisija pozdravlja sprejetje splošnega pristopa na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 6. decembra 2018, Evropski parlament pa poziva, naj pospeši delo v zvezi s tem predlogom, da bi se lahko sprejel v sedanjem zakonodajnem obdobju.

Hkrati Komisija ostaja v celoti zavezana podpori državam članicam in ponudnikom storitev gostovanja pri njihovih prizadevanjih za boj proti terorističnim spletnim vsebinam. **Internetni forum EU** bo še naprej spodbujal prostovoljno sodelovanje držav članic in ponudnikov storitev gostovanja ter ukrepe za zmanjšanje dostopnosti terorističnih spletnih vsebin in krepitev vloge civilne družbe za povečanje obsega učinkovitega alternativnega diskurza na spletu. 5. decembra 2018 je potekalo četrto srečanje ministrov v okviru internetnega foruma EU, na katerem je bil ocenjen napredek pri odstranjevanju terorističnih vsebin z interneta v zadnjih dvanajstih mesecih.

Komisija tudi še naprej **podpira preprečevanje radikalizacije v državah članicah**. Usmerjevalni odbor za ukrepe Unije na področju preprečevanja in zatiranja radikalizacije[14] je na svojem prvem zasedanju na Dunaju 24. oktobra 2018 dosegel dogovor o letnih strateških usmeritvah za ukrepe in pobude na ravni EU za leto 2019. Strateške prednostne naloge temeljijo na spoznanjih strokovnih delavcev (sklepi s konference na visoki ravni in plenarnega zasedanja mreže za ozaveščanje o radikalizaciji z dne 11. in 12. oktobra 2018) in raziskovalcev (konferenca o raziskavah mreže za ozaveščanje o radikalizaciji z dne 17. oktobra 2018) ter drugih mrež in pobud EU (kot je zlasti Evropska mreža za strateško komuniciranje), pa tudi na prispevkih oblikovalcev politik.

---

11 COM(2018) 640 final z dne 12. septembra 2018.

12 Evropski svet je na zasedanju 22. in 23. junija 2017 navedel, da pričakuje, da bo zadevni sektor „razvil novo tehnologijo in orodja za izboljšanje samodejnega odkrivanja in odstranjevanja vsebine, ki ščuva k terorističnim dejanjem. To bi bilo treba po potrebi dopolniti z ustreznimi zakonodajnimi ukrepi na ravni EU.“ Na zasedanju 28. junija 2018 je pozdravil dejstvo, da „namerava Komisija predložiti zakonodajni predlog za izboljšanje odkrivanja in odstranjevanja vsebin, ki spodbujajo sovraštvo in teroristična dejanja“.

13 Evropski parlament je v svoji resoluciji o spletnih platformah in enotnem digitalnem trgu z dne 15. junija 2017 zadevne platforme pozval, naj „okrepijo ukrepe za boj proti nezakonitim in škodljivim spletnim vsebinam“, Komisijo pa, naj predstavi predloge za obravnavanje teh vprašanj.

14 C(2018) 5345 z dne 9. avgusta 2018.

Komisija je 28. novembra 2018 v okviru delovnega programa **Sklada za notranjo varnost** za leto 2018 na področju policijskega sodelovanja in preprečevanja kriminala objavila razpis za zbiranje predlogov, namenjen ciljno usmerjenemu financiranju projektov za preprečevanje radikalizacije in boj proti njej v vrednosti 5 milijonov EUR, da bi se obravnavala prednostna področja, ki jih je opredelila strokovna skupina Komisije na visoki ravni za vprašanje radikalizacije: vključevanje skupnosti, lokalna razsežnost, večagencijski pristop in mladi[15]. Poleg tega bo organizacijam civilne družbe, ki si s pozitivnimi alternativami prizadevajo za boj proti teroristični propagandi, zagotovljena podpora s financiranjem EU prek programa za krepitev vloge civilne družbe, v okviru katerega je bilo 12 milijonov EUR namenjenih usposabljanju in financiranju partnerjev iz civilne družbe, da bi ti organizirali spletne kampanje za boj proti teroristični propagandi.

Komisija za preprečevanje radikalizacije poziva Evropski parlament, naj:

pobuda v okviru govora o stanju v Uniji 2018:

- prednostno sprejme pogajalski mandat v zvezi z zakonodajnim predlogom o preprečevanju širjenja **terorističnih spletnih vsebin**, da bi se zakonodaja sprejela v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta.

4. Obravnavanje dezinformacij in zagotavljanje odpornosti volitev

V skladu s pozivom Evropskega sveta iz junija 2018 sta Komisija in visoka predstavnica v sodelovanju z državami članicami 5. decembra 2018 predstavila **akcijski načrt**[16] z dodatnimi specifičnimi predlogi za usklajen odziv EU na **izziv dezinformacij**, vključno z ustreznimi mandati in večjimi sredstvi za zadevne ekipe za strateško komunikacijo v okviru Evropske službe za zunanje delovanje.

Poleg tega Komisija skrbno spremlja izvajanje ukrepov za boj proti dezinformacijam, ki jih je napovedala v sporočilu o boju proti dezinformacijam na spletu iz aprila 2018[17]. **Kodeks ravnanja glede dezinformacij** za spletne platforme in sektor spletnega oglaševanja so 16. oktobra 2018 podpisali prvi podpisniki. Ti vključujejo tri največje platforme (Facebook, Google/YouTube in Twitter), ponudnika spletnega brskalnika Mozilla ter trgovinska združenja, ki zastopajo druge spletne platforme in sektor oglaševanja. Kodeks vsebuje 15 zavez, osredotočenih na pet področij: (1) nadzor nad prikazovanjem oglasov, (2) politično in tematsko oglaševanje, (3) celovitost storitev, (4) ozaveščanje potrošnikov ter (5) krepitev vloge raziskovalne skupnosti. Komisija bo v prvih 12 mesecih natančno in stalno spremljala izvajanje kodeksa, zlasti glede na volitve v Evropski parlament leta 2019[18]. Če se bo izkazalo, da izvajanje in učinek kodeksa ravnanja nista zadovoljiva, lahko Komisija predlaga nadaljnje ukrepe, vključno z regulativnimi.

[15] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/isfp-2018-ag-ct-rad;freeTextSearchKeyword=;typeCodes=1;statusCodes=31094501,31094502;programCode=ISFP;programDivisionCode=null;focusAreaCode=null;crossCuttingPriorityCode=null;callCode=Default;sortQuery=openingDate;orderBy=asc;onlyTenders=false.

[16] JOIN(2018) 36 z dne 5. decembra 2018.

[17] COM(2018) 236 final z dne 26. aprila 2018.

[18] COM(2018) 794 z dne 5. decembra 2018.

Da bi Komisija pomagala zagotoviti **odpornost volitev**, je predložila več pobud za obravnavanje grožnje napadov na volilno infrastrukturo in informacijske sisteme kampanj ter tveganja zlorabe osebnih podatkov za namerno vplivanje na izid evropskih volitev. 12. septembra 2018 je sprejela sporočilo o zagotavljanju svobodnih in poštenih volitev[19] ter priporočilo o mrežah za volilno sodelovanje, spletni preglednosti, zaščiti pred kibernetskimi incidenti in boju proti dezinformacijskim kampanjam v okviru volitev v Evropski parlament. Evropska mreža za volilno sodelovanje bo delovala kot forum za usklajevanje izvajanja navedenega priporočila, Svet pa naj bi v začetku leta 2019 sprejel sklepe o teh ukrepih.

Komisija je skupaj z navedenim sporočilom in priporočilom predložila tudi smernice o uporabi prava EU o varstvu podatkov, katerih namen je ustreznim akterjem pomagati pri izpolnjevanju obveznosti glede varstva podatkov na podlagi prava EU v kontekstu volitev[20], ter **zakonodajni predlog za ciljno usmerjeno spremembo uredbe glede financiranja strank iz leta 2014**[21]. Odbor Evropskega parlamenta za ustavne zadeve je 6. decembra 2018 glasoval o svojem poročilu, Evropski parlament pa bo na plenarnem zasedanju decembra 2018 sprejel svoj pogajalski mandat. Komisija poziva Svet, naj decembra 2018 sprejme svoj pogajalski mandat, da bi lahko zakonodajalca takoj začela tristranske razprave in da bi se tako zagotovilo, da bodo predlagane ciljno usmerjene spremembe sprejete pravočasno pred volitvami v Evropski parlament leta 2019.

Komisija je 15. in 16. oktobra organizirala **konferenco na visoki ravni o kibernetskih grožnjah za volitve**, da bi spoznanja s konference uporabila kot podlago za svoja tekoča prizadevanja za izboljšanje varnosti in odpornosti volilnih procesov proti stalno razvijajočim se grožnjam, ki jih omogoča kibernetski prostor. Na tem dogodku so se zbrali vodilni strokovnjaki z vsega sveta, da bi razpravljali, kako najbolje ukrepati na podlagi obstoječih pobud. Konferenci je sledila delavnica držav članic na visoki ravni, katere namen je bil povezati nacionalne volilne komisije in uradnike za kibernetsko varnost. Ta delavnica je bila za volilne organe in organe za kibernetsko varnost prva priložnost, da se sestanejo in razpravljajo o tem, kako najbolje obravnavati kibernetske grožnje za volitve.

Na **kolokviju o temeljnih pravicah**, ki je potekal 26. in 27. novembra 2018, so se zbrali nacionalni in evropski oblikovalci politik na visoki ravni, akademiki ter predstavniki civilne družbe, medijev, mednarodnih organizacij in zasebnega sektorja, da bi razpravljali o široki temi demokracije v EU. Sklepi kolokvija bodo prispevali k delu evropske mreže za volilno sodelovanje, ki se bo na pobudo Komisije prvič sestala januarja.

Komisija za obravnavanje dezinformacij in zagotovitev odpornosti volitev poziva Evropski parlament in Svet, naj:

pobuda v okviru govora o stanju v Uniji 2018:

- zagotovita, da bodo predlagane **ciljno usmerjene spremembe uredbe glede financiranja strank** sprejete pravočasno pred volitvami v Evropski parlament leta 2019;

pismo o nameri iz leta 2018:

- hitro in odločno izvedeta ukrepe iz **skupnega akcijskega načrta proti**

[19] COM(2018) 637 final z dne 12. septembra 2018.
[20] COM(2018) 638 final z dne 12. septembra 2018.
[21] COM(2018) 636 final z dne 12. septembra 2018.

dezinformacijam, ki ga je Evropska komisija predstavila 5. decembra 2018.

5. Krepitev kibernetske varnosti

Kot del ukrepov iz skupnega sporočila[22] z naslovom „Odpornost, odvračanje in obramba: okrepitev kibernetske varnosti za EU“ iz septembra 2017 sta sozakonodajalca od 13. septembra 2018 do 10. decembra 2018 organizirala pet tristranskih srečanj o predlagani **uredbi o kibernetski varnosti**[23] in dosegla politični dogovor. Uredba, ki bo zdaj uradno sprejeta in bo čim prej začela veljati, bo okrepila mandat Agencije EU za varnost omrežij in informacij. Vzpostavila bo tudi okvir certificiranja EU za izdelke, storitve in procese informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetske varnosti.

Komisija pozdravlja doseženi napredek v zvezi z zakonodajnim predlogom o **negotovinskih plačilnih sredstvih**[24]. S predlaganimi pravili se bo posodobil pravni okvir EU za boj proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, saj pravila obravnavajo nove izzive in tehnološki razvoj, kot so virtualne valute in mobilna plačila, odpravljajo ovire za operativno sodelovanje ter izboljšujejo ukrepe za preprečevanje in pomoč žrtvam. Tristranske razprave so se začele septembra 2018, v okviru zadnje, ki je potekala 28. novembra 2018, pa je bil dosežen začasni dogovor. Komisija sozakonodajalca poziva, naj na naslednjem tristranskem srečanju 12. decembra 2018 zaključita pogajanja o tem dokumentu.

Predlog uredbe o vzpostavitvi **Evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega strokovnega centra za kibernetsko varnost ter mreže nacionalnih koordinacijskih centrov**, ki ga je Komisija predložila septembra 2018 in temelji na ambicioznih pobudah za kibernetsko varnost, napovedanih leta 2017, je namenjen podpori tehnološkim in industrijskim zmogljivostim na področju kibernetske varnosti ter je temelj Evrope, ki varuje. To je povezano s ključnim ciljem povečanja konkurenčnosti industrije kibernetske varnosti v Uniji in preoblikovanja kibernetske varnosti v konkurenčno prednost drugih evropskih industrij. Komisija Evropski parlament in Svet poziva, naj hitro sprejmeta svoja pogajalska mandata, da bi se čim prej začele tristranske razprave, pri tem pa upoštevata tekoča pogajanja o programu za digitalno Evropo.

Zaradi globalne narave kibernetskih groženj je mednarodno sodelovanje na področju kibernetske varnosti ključnega pomena. Predstavniki ministrstva ZDA za domovinsko varnost in Evropske komisije so se 23. in 24. oktobra 2018 sestali na **delavnici o pristopih politike kibernetske varnosti**, da bi raziskali možnosti za večje sodelovanje. Udeleženci so opredelili več priložnosti za olajšanje dvostranskega sodelovanja ter pozvali k nadaljnjim izmenjavam na delovni ravni glede ustreznega potrjevanja informacij, obvladovanja tveganj v dobavni verigi, kadrovskega načrtovanja in upravljanja spretnosti ter prednostnih nalog na področju raziskav in razvoja v zvezi s kibernetsko varnostjo.

Evropska služba za zunanje delovanje je v zadnjih mesecih v sodelovanju s Komisijo organizirala še en krog **dialogov o kibernetskih vprašanjih** z Združenimi državami (10. septembra 2018) in Kitajsko (16. novembra 2018), dialog z Indijo pa načrtuje 12. decembra 2018. V okviru dialogov so bili obravnavani izvajanje kibernetskih standardov, ukrepi za krepitev zaupanja v kibernetsko varnost in uporaba mednarodnega prava v

[22] JOIN(2017) 450 final z dne 13. septembra 2017.
[23] COM(2017) 477 final z dne 13. septembra 2017.
[24] COM(2017) 489 final z dne 13. septembra 2017.

kibernetskem prostoru. V zadnjih mesecih je bil dosežen tudi velik napredek pri izvajanju okvira za skupen diplomatski odziv EU na zlonamerne kibernetske dejavnosti („**zbirka orodij za kibernetsko diplomacijo**“)[25], h kateremu je pozval Evropski svet junija 2018 in v svojih sklepih o vzpostavitvi omejevalnih ukrepov EU za odzivanje na kibernetske napade iz oktobra 2018.

Komisija za izboljšanje kibernetske varnosti poziva Evropski parlament in Svet, naj:

pobuda v okviru govora o stanju v Uniji 2018:

- čim prej sprejmeta pogajalska mandata v zvezi z zakonodajnim predlogom o vzpostavitvi **Evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega strokovnega centra za kibernetsko varnost** ter **mreže nacionalnih koordinacijskih centrov**, da bi se v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta dosegel čim večji napredek;

drugo:

- decembra 2018 dosežeta končni dogovor glede zakonodajnega predloga o **negotovinskih plačilnih sredstvih**.

6. Omejitev možnosti delovanja teroristov

Učinkovito preiskovanje in pregon kaznivih dejanj ter izrekanje kazni za njih so močno odvisni od elektronskih dokazov. Razpoložljivost takih dokazov je zlasti pomembna pri pregonu čezmejnih kaznivih dejanj, kot je terorizem ali kibernetska kriminaliteta. Komisija pozdravlja dejstvo, da je Svet za pravosodje in notranje zadeve 7. decembra 2018 sprejel splošni pristop glede predloga uredbe za izboljšanje čezmejnega dostopa do **elektronskih dokazov** v kazenskih preiskavah, ki ga je Komisija predložila aprila 2018[26]. Glede na pomen elektronskih dokazov za kazenske preiskave pri skoraj vseh vrstah kaznivih dejanj in ob upoštevanju skupne izjave Komisija Evropski parlament poziva, naj pospeši svoje delo v zvezi s tem predlogom, da bi se sprejel v sedanjem zakonodajnem obdobju.

Kar zadeva **mednarodni razvoj dogodkov na področju elektronskih dokazov**, Komisija pozorno spremlja tekoča pogajanja o Drugem dodatnem protokolu o dostopu do elektronskih dokazov h Konvenciji Sveta Evrope o kibernetski kriminaliteti iz Budimpešte. Poleg tega bi sporazum z Združenimi državami organom kazenskega pregona na obeh straneh zagotovil pravno jasnost in preprečil nasprotujoče si pravne obveznosti ponudnikov storitev. Predstavniki obeh strani so na srečanju ministrov za pravosodje in notranje zadeve EU in ZDA 8. in 9. novembra 2018 v Washingtonu poudarili pomen hitrega čezmejnega dostopa do elektronskih dokazov za organe kazenskega pregona in sodne organe. Komisija namerava skupaj in čim prej predlagati sprejetje dveh priporočil za pogajalske smernice o teh dveh mednarodnih vidikih, pri čemer bo upoštevala napredek, dosežen pri razpravah o predlogih o elektronskih dokazih, ter potrebo po zadostni jasnosti glede parametrov in zaščitnih ukrepov v prihodnjih notranjih ureditvah EU.

[25] Dokument Sveta 9916/17.

[26] COM(2018) 225 final z dne 17. aprila 2018. Pogajanja o spremljevalni direktivi o določitvi harmoniziranih pravil o imenovanju pravnih zastopnikov za namene zbiranja dokazov v kazenskih postopkih (COM(2018) 226 final z dne 17. aprila 2018) se bodo nadaljevala.

Ker je treba organom kazenskega pregona omogočiti dostop do finančnih informacij, je Komisija aprila 2018 sprejela zakonodajni predlog za **lažjo uporabo finančnih in drugih informacij** za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona hudih kaznivih dejanj[27]. Namen tega predloga je imenovanim organom kazenskega pregona in uradom za odvzem premoženjske koristi zagotoviti neposreden dostop do informacij o bančnih računih, shranjenih v nacionalnih centraliziranih registrih bančnih računov, ter okrepiti sodelovanje med nacionalnimi finančnoobveščevalnimi enotami in organi kazenskega pregona. Svet je 21. novembra 2018 sprejel splošni pristop glede tega dokumenta. Po sprejetju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve 3. decembra 2018 naj bi se Evropski parlament o svojem pogajalskem mandatu dogovoril na plenarnem zasedanju decembra 2018. Komisija pozdravlja doseženi napredek in sozakonodajalca poziva, naj brez odlašanja nadaljujeta medinstitucionalna pogajanja, da bi dogovor dosegla še pred evropskimi volitvami.

Komisija je aprila 2018 predložila zakonodajni predlog o omejitvah **pri trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive**[28], da bi se omejil dostop do nevarnih predhodnih sestavin za eksplozive, ki jih je mogoče zlorabiti za izdelavo doma narejenih eksplozivov. Namen tega predloga je zapolniti varnostne vrzeli s številnimi ukrepi, kot so prepoved dodatnih kemikalij, obvezno preverjanje kazenskih evidenc tistih, ki zaprosijo za dovoljenje za nakup omejenih snovi, in pojasnitev, da se pravila, ki se uporabljajo za gospodarske subjekte, uporabljajo tudi za podjetja, ki poslujejo na spletu. Pričakuje se, da bo Odbor Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve svoje poročilo sprejel 10. decembra 2018. Komisija glede na doseženi napredek v zvezi s tem dokumentom Svet poziva, naj še v decembru 2018 sprejme svoj pogajalski mandat, oba sozakonodajalca pa, naj dogovor dosežeta v sedanjem mandatu Evropskega parlamenta.

Še en zakonodajni predlog, ki ga je Komisija predložila aprila 2018, je namenjen okrepitvi varnosti osebnih izkaznic državljanov Unije in dokumentov za prebivanje[29]. S predlogom se zlasti uvajajo minimalne **varnostne značilnosti osebnih izkaznic**, ki bodo morale vključevati biometrične identifikatorje (podobo obraza in dva prstna odtisa) na brezkontaktnem čipu. Ta predlog je v delovnem programu Komisije za leto 2019 razvrščen med prednostne predloge v obravnavi. Svet je 14. novembra 2018 sprejel mandat za začetek pogajanj s Parlamentom o tem predlogu. Parlament se je 3. decembra 2018 na podlagi poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve strinjal z začetkom pogajanj. Tristranske razprave se bodo kmalu začele, Komisija pa je odločena, da bo sozakonodajalca podpirala pri sprejetju predloga pred naslednjimi volitvami v Evropski parlament, kar je zdaj dosegljivo.

[27] COM(2018) 213 final z dne 17. aprila 2018.
[28] COM(2018) 209 final z dne 17. aprila 2018.
[29] COM(2018) 212 final z dne 17. aprila 2018.

Komisija za omejitev možnosti delovanja teroristov:

prednostne naloge iz skupne izjave:

- poziva Evropski parlament, naj nemudoma sprejme pogajalski mandat v zvezi z zakonodajnima predlogoma o **elektronskih dokazih** in brez odlašanja začne tristranske razprave s Svetom;
- poziva Evropski parlament in Svet, naj pred volitvami v Evropski parlament dosežeta dogovor o zakonodajnem predlogu za **lažjo uporabo finančnih informacij**;

drugo:

- poziva Evropski parlament in Svet, naj do konca leta 2018 sprejmeta svoja pogajalska mandata v zvezi z zakonodajnim predlogom za okrepitev **omejitev pri trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive**;
- poziva Evropski parlament in Svet, naj dosežeta dogovor o zakonodajnem predlogu za okrepitev **varnostnih značilnosti nacionalnih osebnih izkaznic in dovoljenj za prebivanje**, da bo ta predlog sprejet pred volitvami v Evropski parlament.

III. IZVAJANJE DRUGIH PREDNOSTNIH DOKUMENTOV NA PODROČJU VARNOSTI

1. Izvajanje zakonodajnih ukrepov na področju varnostne unije

Popolno in pravilno izvajanje dogovorjenih ukrepov je najpomembnejša prednostna naloga za zagotovitev koristi učinkovite in prave varnostne unije. Komisija države članice pri tem dejavno podpira, med drugim s financiranjem in lajšanjem izmenjave dobrih praks. Po potrebi tudi v celoti uporablja svoja pooblastila za izvrševanje zakonodaje EU na podlagi Pogodb, vključno z ukrepi za ugotavljanje kršitev, kadar je to ustrezno.

Ker se je 25. maja 2018 iztekel rok za začetek izvajanja **direktive EU o evidenci podatkov o potnikih**[30], je Komisija 19. julija 2018 začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 14 držav članic[31], saj niso sporočile sprejetja nacionalne zakonodaje, s katero bi v celoti prenesle navedeno direktivo, ki je ključno orodje v boju proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem. Od takrat jo je pet držav članic uradno obvestilo o popolnem prenosu[32]. Hkrati Komisija še naprej podpira vse države članice pri prizadevanjih za dokončanje razvoja njihovih sistemov evidenc podatkov o potnikih, vključno s spodbujanjem izmenjave informacij in najboljših praks.

Rok za prenos **direktive o boju proti terorizmu**[33] se je iztekel 8. septembra 2018. Komisija je 21. novembra 2018 začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 16 držav članic[34], ker

30 Direktiva (EU) 2016/681 z dne 27. aprila 2016.

31 Bolgarija, Češka, Estonija, Grčija, Španija, Francija, Ciper, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Romunija, Slovenija in Finska. Komisija prejema odgovore držav članic, vključno z uradnimi obvestili o zadevni zakonodaji, ki se trenutno preučujejo (glej tudi opombo 47).

32 Bolgarija, Francija, Luksemburg, Avstrija in Grčija (stanje 6. decembra 2018).

33 Direktiva (EU) 2017/541 z dne 15. marca 2017.

34 Belgija, Bolgarija, Češka, Estonija, Grčija, Španija, Hrvaška, Ciper, Litva, Luksemburg, Malta, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija in Slovenija.

niso sporočile sprejetja nacionalne zakonodaje, s katero bi v celoti prenesle navedeno direktivo.

Rok za prenos **direktive o nadzoru nabave in posedovanja orožja**[35] se je iztekel 14. septembra 2018. Komisija je zato 22. novembra 2018 začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 25 držav članic[36], ker niso sporočile sprejetja nacionalne zakonodaje, s katero bi v celoti prenesle navedeno direktivo. Po začetku postopkov za ugotavljanje kršitev jo je o popolnem prenosu ukrepov uradno obvestila še ena država članica[37].

Rok za prenos **direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj**[38] v nacionalno zakonodajo se je iztekel 6. maja 2018. Komisija je 19. julija 2018 začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 19 držav članic[39], ker niso sporočile sprejetja nacionalne zakonodaje, s katero bi v celoti prenesle navedeno direktivo.

Glede na informacije, ki so jih države članice sporočile Komisiji, je bila **direktiva o varnosti omrežij in informacijskih sistemov**[40] v celoti prenesena v 21 državah članicah in delno prenesena v treh državah članicah[41]. Komisija je pri 18 državah članicah od 21 opravila preverjanja *prima facie*, ki so potrdila, da se zdi prenos popoln. Zaradi pomanjkljive priglasitve je 19. julija 2018 začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 17 držav članic, ki je niso uradno obvestile do roka za prenos, ki se je iztekel 9. maja 2018[42].

Države članice so morale do 9. novembra 2018 v okviru prenosa direktive o varnosti omrežij in informacijskih sistemov Komisiji predložiti informacije o tako imenovanih izvajalcih bistvenih storitev, ki so jih določile na svojem ozemlju. Ti izvajalci so javni in zasebni subjekti, ki bi morali v skladu z zahtevami navedene direktive zagotoviti varnost svojih omrežij in informacijskih sistemov ter poročati o resnih incidentih. Doslej je Komisiji povratne informacije poslalo 19 držav članic, 16 pa jih je predložilo ustrezne informacije[43]. Komisija bo zdaj ocenila prejete prispevke, da bi pripravila poročilo o skladnosti pristopov držav članic v zvezi s postopkom določitve izvajalcev.

---

35 Direktiva (EU) 2017/853 z dne 17. maja 2017.

36 Belgija, Bolgarija, Češka, Nemčija, Estonija, Irska, Grčija, Španija, Francija, Ciper, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovenija, Slovaška, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.

37 Francija (stanje 6. decembra 2018).

38 Direktiva (EU) 2016/680 z dne 27. aprila 2016.

39 Belgija, Bolgarija, Češka, Estonija, Grčija, Španija, Francija, Hrvaška, Ciper, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovenija in Finska. Komisija prejema odgovore držav članic, vključno z uradnimi obvestili o zadevni zakonodaji, ki se trenutno preučujejo (glej tudi opombo 51).

40 Direktiva (EU) 2016/1148 z dne 27. aprila 2016.

41 Bolgarija, Češka, Danska, Nemčija, Grčija, Estonija, Irska, Španija, Francija, Hrvaška, Italija, Ciper, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovenija, Slovaška, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo so priglasili popoln prenos. Litva, Madžarska in Latvija so priglasile delni prenos (stanje 6. decembra 2018).

42 Belgija, Bolgarija, Danska, Irska, Grčija, Španija, Francija, Hrvaška, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska in Romunija. Komisija prejema odgovore držav članic, vključno z uradnimi obvestili o zadevni zakonodaji, ki se trenutno preučujejo (glej tudi opombo 48).

43 Ciper, Češka, Nemčija, Danska, Estonija, Španija, Finska, Francija, Hrvaška, Madžarska, Litva, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Švedska in Združeno kraljestvo (stanje 6. decembra 2018).

Komisija ocenjuje tudi prenos **četrte direktive o preprečevanju pranja denarja**[44] in si prizadeva zagotoviti, da se pravila izvajajo na terenu. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper 21 držav članic[45], ker niso sporočile sprejetja nacionalne zakonodaje za prenos navedene direktive. Po potrebi bo še naprej uporabljala svoja pooblastila za zagotovitev popolnega izvajanja te direktive. V EU so 3. decembra 2018 začeli veljati novi ukrepi kazenskega prava za boj proti pranju denarja, ki dopolnjujejo to direktivo. Nova direktiva[46] bo uskladila kazniva dejanja in sankcije za pranje denarja, saj bo določila enako stroge kazni za vso EU, najkrajše trajanje zaporne kazni pa bo štiri leta. Države članice morajo v 24 mesecih prenesti to direktivo in o tem ustrezno uradno obvestiti Komisijo.

Komisija vse države članice poziva, naj v celoti izvajajo ter uporabljajo vse ukrepe in instrumente EU, dogovorjene v okviru varnostne unije.

Ker so se roki za prenos iztekli, je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev, države članice pa poziva, naj nemudoma sprejmejo potrebne ukrepe za popoln prenos naslednjih direktiv v nacionalno zakonodajo in jo o tem obvestijo:

- **direktiva EU o evidenci podatkov o potnikih**, v zvezi s katero šest držav članic Komisije še ni uradno obvestilo o prenosu v nacionalno zakonodajo, tri države članice pa še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu[47];
- **direktiva o varnosti omrežij in informacijskih sistemov**, v zvezi s katero štiri države članice Komisije še niso uradno obvestile o prenosu v nacionalno zakonodajo, tri države članice pa še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu;[48]
- **direktiva o boju proti terorizmu**, v zvezi s katero sedem držav članic Komisije še ni uradno obvestilo o prenosu v nacionalno zakonodajo, devet držav članic pa še ni dopolnilo uradnega obvestila o prenosu[49];
- **direktiva o nadzoru nabave in posedovanja orožja**, v zvezi s katero 19 držav članic Komisije še ni uradno obvestilo o prenosu v nacionalno zakonodajo, pet držav članic pa še ni dopolnilo uradnega obvestila o prenosu[50];
- **direktiva o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj**, v zvezi s katero enajst držav članic Komisije še ni uradno obvestilo

[44] Direktiva (EU) 2015/849 z dne 20. maja 2015.

[45] Belgija, Bolgarija, Danska, Estonija, Irska, Grčija, Španija, Francija, Hrvaška, Ciper, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška in Finska.

[46] Direktiva (EU) 2018/1673 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava.

[47] Španija, Ciper, Nizozemska, Portugalska, Romunija in Finska še niso sporočili prenosa. Češka, Estonija in Slovenija so sporočile delni prenos in še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu (stanje 6. decembra 2018).

[48] Belgija, Luksemburg, Avstrija in Romunija še niso sporočili prenosa. Litva, Madžarska in Latvija so sporočile delni prenos in še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu (stanje 6. decembra 2018).

[49] Bolgarija, Grčija, Ciper, Luksemburg, Malta, Poljska in Romunija še niso sporočili prenosa. Belgija, Češka, Estonija, Španija, Hrvaška, Litva, Avstrija, Portugalska in Slovenija so sporočile delni prenos in še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu (stanje 6. decembra 2018).

[50] Belgija, Bolgarija, Nemčija, Estonija, Irska, Grčija, Španija, Ciper, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Romunija, Slovenija, Slovaška, Finska in Švedska še niso sporočili prenosa. Češka, Litva, Malta, Portugalska in Združeno kraljestvo so sporočili delni prenos in še niso dopolnili uradnega obvestila o prenosu (stanje 6. decembra 2018).

o prenosu v nacionalno zakonodajo, dve državi članici pa še nista dopolnili uradnega obvestila o prenosu[51], ter

- **četrta direktiva o preprečevanju pranja denarja**, v zvezi s katero tri države članice še niso dopolnile uradnega obvestila o prenosu[52].

2. Pripravljenost in varovanje

Eno leto po sprejetju akcijskega načrta Komisije za **varovanje javnih prostorov**[53] iz leta 2017 je bil dosežen velik napredek pri njegovem izvajanju na vseh področjih, pri čemer je bil poseben poudarek namenjen zagotavljanju smernic in financiranja EU v podporo državam članicam.

Organiziranih je bilo šest srečanj z javnimi organi in zasebnimi upravljavci za izmenjavo dobrih praks in informacij o tem, kako lahko upravljavci in javni organi okrepijo varnost različnih vrst javnih prostorov, vključno s hoteli, nakupovalnimi središči, prometnimi območji, športnimi stadioni in kulturnimi prizorišči. Čeprav javni organi in upravljavci sprejemajo ukrepe za okrepitev varnosti svojih prostorov, so srečanja pokazala, da še vedno ostajajo nekateri izzivi in vrzeli. Medtem ko imajo nekateri sektorji dobro razvito kulturo varnosti, drugi šele zdaj vzpostavljajo bolj sistematične pristope k varovanju svojih prostorov. Forum za upravljavce, ki je skupina pod vodstvom Komisije za spodbujanje javno-zasebnih partnerstev na področju varnosti, je 26. novembra 2018 organiziral srečanje, ki so se ga udeležili vsi sektorji. Udeleženci so pozdravili smernice služb Komisije, v katerih so določene dobre prakse za ukrepe, ki bi jih morali upravljavci in javni organi izvesti za okrepitev varnosti javnih prostorov.

Po tehnični delavnici Komisije z urbanisti in uradniki lokalnih organov za varnost iz evropskih mest, ki je potekala junija 2018, je Skupno raziskovalno središče Komisije pripravilo dve poročili, ki vsebujeta pregled obstoječih smernic za varovanje javnih prostorov in sisteme pregrad. Pripravljena je bila tudi prva evropska smernica za izbiro ustreznih rešitev za pregrade, ki urbanistom omogoča, da povečajo varnost v mestih, ne da bi ustvarili utrdbam podobna mestna središča.

To delo je podprto tudi s **financiranjem EU**. V okviru razpisa za zbiranje predlogov Sklada za notranjo varnost – policija iz leta 2017 je bilo izbranih osem projektov, osredotočenih na varovanje javnih prostorov, ki segajo od konceptov varnosti v mestih, povečanja varnosti pri snovanju, zaščite pred napadi z vozili, izboljšanja varnosti v železniškem prometu in razvoja konceptov za usposabljanje do kampanj za ozaveščanje. V okviru razpisa za zbiranje predlogov Sklada za notranjo varnost – policija iz leta 2018[54] bodo financirani nadaljnji ukrepi. Trenutno je odprt tudi razpis za zbiranje predlogov v okviru pobude Inovativni urbanistični ukrepi, ki je del Evropskega sklada za regionalni razvoj[55], da bi se zagotovile inovativne rešitve za obravnavanje izzivov na področju varnosti v mestih. Poleg tega je bil v

[51] Bolgarija, Estonija, Grčija, Španija, Ciper, Latvija, Nizozemska, Poljska, Romunija, Slovenija in Finska še niso sporočili prenosa. Češka in Portugalska sta sporočili delni prenos in še nista dopolnili uradnega obvestila o prenosu (stanje 6. decembra 2018).

[52] Luksemburg, Avstrija in Romunija so sporočili delni prenos in še niso dopolnili uradnega obvestila o prenosu. Ostalih 18 držav članic je Komisijo uradno obvestilo o popolnem prenosu, Komisija pa ga trenutno ocenjuje (stanje 6. decembra 2018).

[53] COM(2017) 612 final z dne 18. oktobra 2017.

[54] https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police/union-actions_en, razpis bo odprt do 16. januarja 2019.

[55] https://www.uia-initiative.eu/en/urban-security, razpis bo odprt do 31. januarja 2019.

delovni program za varne družbe programa Obzorje 2020 za obdobje 2018–2020 vključen poseben razpis za zbiranje raziskovalnih predlogov, da bi se razvile inovativne rešitve za varovanje javnih prostorov.

Na podlagi poziva Evropskega sveta z zasedanj marca 2018 in oktobra 2018 je Komisija okrepila svoje **ukrepe proti kemičnim, biološkim, radiološkim in jedrskim grožnjam** ter svoje sodelovanje z državami članicami, zlasti na področju kemičnih groženj. Komisija in strokovnjaki držav članic so pripravili skupni seznam kemičnih snovi, ki vzbujajo skrb, ter bodo zdaj sodelovali s proizvajalci pri izboljšanju zmogljivosti odkrivanja. Komisija je začela tudi dialog z zasebnim sektorjem, da bi raziskala možnosti za zmanjšanje dostopa teroristov do kemičnih snovi, ki se lahko uporabljajo kot predhodne sestavine za kemične napade. Komisija v svojem namenskem Evropskem centru za usposabljanje na področju jedrske varnosti izvaja tudi kampanjo usposabljanja, da bi nacionalne organe za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj usposobila za odkrivanje radioloških in jedrskih snovi. Več kot 100 policistov bo pri usposabljanju uporabljalo najsodobnejšo opremo in dejanske jedrske snovi, da bi bili bolje pripravljeni na morebiten napad z radiološkim orožjem.

Svet za zunanje zadeve je 15. oktobra 2018 kot nadaljnji ukrep na podlagi sklepov Evropskega sveta iz junija 2018 sprejel **novi režim omejevalnih ukrepov** za obravnavanje uporabe in širjenja kemičnega orožja. Ta režim bo EU omogočil naložitev sankcij, ki vključujejo prepoved potovanja v EU ter zamrznitev sredstev za osebe in subjekte, ki kjer koli sodelujejo pri razvoju in uporabi kemičnih orožij, ne glede na njihovo državljanstvo ali lokacijo[56].

EU in NATO sta med 5. in 23. novembrom 2018 izvedla **hibridno vajo EU-Nato** kot vzporedno in usklajeno vajo. Cilj je bil v okolju, varnem tudi v primeru neuspeha, izboljšati in okrepiti sposobnost EU, da se odzove na zapleteno krizo zaradi hibridnih groženj z notranjo in zunanjo razsežnostjo, ter izboljšati sodelovanje z Natom. Pri vaji so sodelovali ustrezne institucije in organi EU, 25 držav članic, Norveška in osem agencij EU. Švica je imela vlogo opazovalke.

Kar zadeva **pripravljenost in varovanje**, Komisija:

- poziva države članice, naj si prizadevajo za polno izvajanje akcijskega načrta za okrepitev pripravljenosti na kemična, biološka, radiološka in jedrska tveganja do konca leta 2019;
- poziva države članice in zasebni sektor, naj okrepijo sodelovanje za izboljšanje varovanja javnih prostorov ter si prizadevajo za polno izvajanje akcijskega načrta za varovanje javnih prostorov.

3. Raziskave na področju varnosti

Raziskave EU na področju varnosti so eden od temeljev varnostne unije, saj omogočajo inovacije pri tehnologijah in pridobivanje znanja, ključnega za razvoj zmogljivosti za obravnavanje trenutnih varnostnih izzivov, predvidevanje prihodnjih groženj in prispevanje h

[56] Uredba Sveta (EU) 2018/1542 z dne 15. oktobra 2018 o omejevalnih ukrepih proti širjenju in uporabi kemičnega orožja. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1542.

konkurenčnejši evropski varnostni industriji. To je zlasti pomembno zaradi potrebe po obravnavanju strateških varnostnih vprašanj, kot sta dobavna veriga digitalne infrastrukture in poreklo tehnoloških komponent.

V primerjavi z drugimi področji je financiranje EU ključno za raziskave na področju varnosti, saj sredstva EU predstavljajo približno 50 % vseh javnih sredstev za raziskave na področju varnosti na ravni EU in nacionalni ravni[57]. EU je od začetka raziskav na področju varnosti na ravni EU v letu 2007 zanje prispevala več kot 2 milijardi EUR, dodeljenih več kot 400 projektom, tudi na področjih, na katerih se je politika EU razvijala, kot so skenerji na letališčih, napredna forenzika, orodja za obravnavanje spletne radikalizacije, metode zbiranja elektronskih dokazov v kazenskih zadevah in tehnologije za službe, ki se prve odzovejo. Prihodnji tehnološki trendi, kot so umetna inteligenca, kognitivni sistemi in podatkovna analitika, so prav tako dobro zastopani v projektih, ki se izvajajo.

Nedavni projekti so pokazali neposredno povezavo med raziskavami ter izvajanjem in razvojem politike, in sicer na področjih varnosti meja in upravljanja dobavne verige[58], kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj[59], ravnanja z elektronskimi dokazi[60] ter pomorskega nadzora[61].

Glede na posebno naravo varnostnega sektorja (v katerem trg predstavljajo predvsem javni organi) je mogoče ustrezno izkoriščanje rezultatov raziskav zagotoviti le, če so raziskave priznane kot eden od temeljev širšega procesa razvoja zmogljivosti, ki združuje oblikovalce politik, strokovne delavce, industrijo in akademike. Tesno sodelovanje vseh zainteresiranih strani v zgodnji fazi je ključno za opredelitev vrzeli v zmogljivostih in prednostnih nalog v zvezi z zmogljivostmi, kar lahko po potrebi sproži zahteve po raziskavah. Komisija za spodbujanje takega pristopa tesno sodeluje z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi.

Za ozaveščanje o rezultatih je bila 5. in 6. decembra 2018 v Bruslju organizirana prireditev **Security Research Event 2018**, na kateri se je zbralo približno 900 zainteresiranih strani iz

---

57 Samo osem držav članic je navedlo, da imajo vzpostavljen strukturiran nacionalni program za raziskave na področju varnosti.

58 Pri projektu CORE je bila tehnologija blokovne verige prvič uporabljena pri upravljanju dobavne verige. Več velikih logističnih podjetij, na primer MAERSK-IBM, Seacon Logistics in Royal Flora Holland, nadaljujejo razvoj, dosežen pri projektu CORE, za vzpostavitev svojih logističnih sistemov, ki temeljijo na internetu; ID projekta 603993, FP7-SEC-2013-1, začetek 1. maja 2014, podrobnosti na voljo na spletnem naslovu: https://cordis.europa.eu/project/rcn/188515_en.html.

59 Projekt TOXITRIAGE je zagotovil sistem za odkrivanje kemičnih in bioloških groženj, ki je preprost za uporabo, ter učinkovit mehanizem usklajevanja za triažo žrtev, ki vključuje različne vrste služb, ki se prve odzovejo; ID projekta 653409, H2020-DRS-2014, začetek 1. septembra 2015, podrobnosti na voljo na spletnem naslovu: https://cordis.europa.eu/project/rcn/194860_en.html.

60 V okviru projekta EVIDENCE je bil oblikovan načrt, ki opredeljuje strategije, cilje in ukrepe, potrebne za vzpostavitev skupnega evropskega okvira za pravilno in usklajeno ravnanje z elektronskimi dokazi. Ti rezultati so bili uporabljeni kot prispevek k začetni oceni učinka za zakonodajni predlog Komisije na tem področju; ID projekta 608185, FP7-SEC-2013-1, začetek 1. marca 2014, podrobnosti na voljo na spletnem naslovu: https://cordis.europa.eu/project/rcn/185514_en.html.

61 Projekt CLOSEYE je bil prvi primer tega, kako lahko raziskave, ki jih financira EU, premostijo vrzel med opredelitvijo vrzeli v zmogljivostih in uporabo tehnoloških rešitev za zapolnitev te vrzeli. Ta projekt je na podlagi prejšnjih raziskav na področju nadzora morskih meja, ki jih je financirala EU, prinesel rešitve za izboljšanje odkrivanja in identifikacije majhnih ladij na morju ter njihovega sledenja. Zato so organi dveh držav članic, tj. Španije in Portugalske, na podlagi rezultatov projekta CLOSEYE začeli pobudo za javna naročila. Španija je uporabila instrument Sklada za notranjo varnost – meje, s čimer je v celoti izkoristila sinergije med temi različnimi skladi EU. ID projekta 313184, FP7-SEC-2012-1, začetek 1. aprila 2013, podrobnosti na voljo na spletnem naslovu: https://cordis.europa.eu/project/rcn/108227_en.html.

vse Evrope, njen namen pa je bil prikazati vpliv raziskav na področju varnosti, ki jih financira EU. Isti teden sta potekala tudi srečanje skupnosti uporabnikov za zaščitene, varne in odporne družbe (Community of Users for Secure, Safe and Resilient Societies) z namenskimi okroglimi mizami o različnih raziskovalnih temah na področju varnosti ter letno srečanje mednarodnega foruma za spodbujanje inovacij za službe, ki se prve odzovejo (International Forum to Advance Innovation for First Responders).

Komisija je v okviru predloga za prihodnji okvirni program za raziskave in inovacije (Obzorje Evropa, del naslednjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027) jasno navedla, da bi morale raziskave na področju varnosti ostati pomembna prednostna naloga. Cilj programa Obzorje Evropa je doseči večje dopolnjevanje z drugimi raziskovalnimi programi na področjih, kot je obramba, ter sinergije s povezanimi programi financiranja, kot so Sklad za notranjo varnost, Sklad za integrirano upravljanje meja, vključno z instrumentom za upravljanje meja in vizume, ter program za digitalno Evropo in regionalni skladi. Program bo usmerjen tudi v nadaljnjo krepitev vloge agencij EU in strokovnih delavcev v celotnem raziskovalnem ciklu.

Komisija je 7. decembra 2018 sprejela sporočilo in usklajeni akcijski načrt[62] za sodelovanje na področju **umetne inteligence**, ki obravnava potrebo po povečanju koristi umetne inteligence v varnostnem sektorju, vključno z organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in podjetji. Komisija namerava z usklajenim akcijskim načrtom načela preoblikovati v konkretne ukrepe, ki jih bo izvajala skupaj z državami članicami. Vsi trije varnostni vidiki umetne inteligence[63] so vidno prisotni v vseh ukrepih, od raziskav do dajanja takih tehnologij na trg.

Komisija se je zavezala, da bo razpravo o tveganjih in priložnostih, povezanih z umetno inteligenco, vključila v širšo razvojno strategijo za varnost, pri čemer bo upoštevala različne scenarije, potrebe, vrzeli in alternative, specifične za vsako področje varnosti. Poleg tega namerava z odborom programa za varne družbe razpravljati o vključitvi ustreznih ukrepov že v delovni program Obzorja 2020 za leto 2020.

Kar zadeva **raziskave na področju varnosti**, bo Komisija:

- med marcem 2019 in avgustom 2019 v okviru programa za varne družbe programa Obzorje 2020 objavila razpise za zbiranje predlogov za leto 2019.

4. Zunanja razsežnost

Na **srečanju ministrov EU in ZDA za pravosodje in notranje zadeve** 8. in 9. novembra 2018 v Washingtonu je imela EU dragoceno priložnost za izmenjavo mnenj z ustreznimi organi iz Združenih držav, pri čemer sta obe strani ponovno potrdili svojo zavezanost skupni obravnavi skupnih izzivov na področju pravosodja in notranjih zadev. Zlasti sta poudarili pomen učinkovite izmenjave informacij v okviru prizadevanj za boj proti terorizmu. EU in ZDA so poudarile pomen izmenjave informacij iz evidenc podatkov o potnikih kot orodja za preprečevanje potovanj teroristov ter se dogovorile, da bo v letu 2019

[62] COM(2018) 795 final z dne 7. decembra 2018.

[63] Kibernetska varnost tehnologij, ki temeljijo na umetni inteligenci, izkoriščanje umetne inteligence za namene varnosti, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj in terorizma, ter preprečevanje zlonamerne in kaznive uporabe umetne inteligence.

pripravljena skupna ocena v skladu z določbami sporazuma med EU in ZDA o evidenci podatkov o potnikih. Poleg tega so EU in ZDA ponovno poudarile, da dajejo prednost boju proti kibernetski kriminaliteti in izboljšanju kibernetske varnosti. Obe strani sta se strinjali, da bosta raziskali možnosti za sporazum med EU in ZDA o elektronskih dokazih. Evropska unija in Združene države so priznale tudi, da morajo okrepiti svoja prizadevanja za obravnavanje izziva uporabe interneta s strani teroristov za usmerjanje napadov in spodbujanje k njim ter hkrati zagotoviti spoštovanje pravic posameznikov, vključno s svobodo govora. Obe strani sta priznali, da se volilni sistemi v demokratičnih državah soočajo s popolnoma novimi izzivi, ki zahtevajo sodelovanje in izmenjavo dobrih praks med podobno mislečimi državami. Evropska unija in Združene države so se dogovorile, da bodo vzpostavile reden dialog o teh zadevah, ki se bo začel na naslednjem srečanju visokih uradnikov leta 2019[64].

Pogajanja med EU in Kanado o **spremenjenem sporazumu o evidenci podatkov o potnikih** so se nadaljevala. Komisija bo Svet in Odbor Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve še naprej redno obveščala o napredku.

30. novembra 2018 je potekal prvi krog pogajanj o sporazumu med EU in Turčijo o izmenjavi osebnih podatkov med Europolom in turškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu. Komisija je zaradi prvega kroga pogajanj z Izraelom v stiku tudi z izraelskimi organi. 3. decembra 2018 so se sestali predstavniki EU in Alžirije, Egipta, Jordanije, Libanona, Maroka in Tunizije, da bi razpravljali o morebitnem prihodnjem sodelovanju med organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj iz navedenih držav in Europolom, tudi na podlagi delovnih dogovorov in zaradi morebitne sklenitve sporazumov, ki bi omogočili izmenjavo osebnih podatkov.

EU je nadaljevala **dialoge o boju proti terorizmu** s partnerskimi državami. V okviru dialoga med EU in Indijo o boju proti terorizmu, ki je potekal 12. novembra 2018 v Bruslju, so bili obravnavani izmenjava informacij, uporaba interneta v teroristične namene in morebitno sodelovanje z Europolom. V okviru dialoga med EU in Pakistanom o boju proti terorizmu, ki je potekal 29. novembra 2018 v Bruslju, so bila obravnavana prizadevanja za boj proti financiranju terorizma v okviru Projektne skupine za finančno ukrepanje. V okviru dialoga med EU in Alžirijo o boju proti terorizmu in regionalni varnosti, ki je potekal 12. novembra 2018 v Alžiru pod vodstvom visoke predstavnice/podpredsednice Federice Mogherini, so bila obravnavana prizadevanja za ponovno vzpostavitev varnosti v Libiji in Sahelu. 27. novembra 2018 je v Bruslju potekalo prvo srečanje visokih uradnikov EU in Kuvajta, na katerem so bile obravnavane možnosti za nadaljnje izmenjave ter morebitno prihodnje sodelovanje pri vprašanjih, povezanih z bojem proti terorizmu, organiziranim kriminalom in kibernetsko varnostjo.

Novembra 2018 so se iraški vojaški organi in organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj prvič udeležili usposabljanja na področju zbiranja dokazov na bojišču, ki je bilo izvedeno v Natovem centru odličnosti za policijske enote, ki so odgovorne za stabilnost (Stability Policing Centre of Excellence), ki je v središču za usposabljanje italijanskih karabinjerjev v Vicenzi v Italiji. To usposabljanje je del triletnega projekta EU, Interpola in Nata, katerega namen je zagotoviti, da se posamezniki, povezani s hudimi kaznivimi dejanji in terorizmom na konfliktnih območjih, privedejo pred sodišče. Ta projekt je konkreten ukrep EU, ki se nanaša na krepitev zmogljivosti na področju zakonitega zbiranja dokazov o kaznivih dejanjih, ki so jih zagrešili borci Daiša, ter bi lahko sčasoma prispeval k

[64] https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2018/11/09/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/#.

okrepitvi mednarodnega sodelovanja med iraškimi in evropskimi organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj.

IV. SKLEP

Poročilo kaže, da je bil pri prizadevanjih za vzpostavitev učinkovite in prave varnostne unije dosežen velik napredek. Vendar je hkrati poudarjeno, da si morajo sozakonodajalca in države članice še naprej prizadevati za zaključek zakonodajnih postopkov in izvajanje sprejetih ukrepov, da bi tako državljanom EU zagotovili okrepljeno notranjo varnost. Zaradi evropskih volitev, ki bodo potekale maja 2019, bodo prihodnji tedni odločilni za nadaljnji napredek pri razvoju in vzpostavitvi ustreznih varnostnih politik na ravni EU.